

Ministarstvo
finansija

Adresa: Ul. Stanka Dragojevića 2
81000 Podgorica, Crna Gora
www.mif.gov.me

Br: 02-05-040/23- 320911

Podgorica, 14.02.2025.godine

**Za: MINISTARSTVO PROSVJETE, NAUKE I INOVACIJA, Vaka Đurovića b.b, Podgorica
gospodi, prof. dr Anđeli Jakšić-Stojanović, ministarki**

Predmet: Mišljenje na Predlog zakona o nacionalnim stručnim kvalifikacijama

Veza: Vaš akt broj: 08/2-119/25-1257/4 od 13.02.2025. godine

Poštovana gospođo Jakšić-Stojanović,

Povodom *Predloga zakona o nacionalnim stručnim kvalifikacijama*, Ministarstvo finansija daje sljedeće

MIŠLJENJE

Na tekst Predloga zakona i pripremljeni Izvještaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta uticaja na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Dostavljenom Predlogom kvalitetnije se uređuje oblast sticanja nacionalnih stručnih kvalifikacija, povezuje se formalno obrazovanje sa neformalnim učenjem, čime se olakšava zapošljavanje i mobilnost rada. Takođe, uvodi se nova vrsta kvalifikacije- mikrokvalifikacija, koje su male kreditne vrijednosti nakon kratkih obuka, a potrebne su za lični i profesionalni razvoj.

U Izvještaj o analizi uticaja propisa navedeno je da za implementaciju dostavljenog Predloga nijesu potrebna dodatna finansijska sredstva.

Imajući u vidu da je Ministarstvo finansija dopisom broj 02-05-040/23-8671/2 od 25. decembra 2024. godine navelo da sa aspekta budžeta nema primjedbi na Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o nacionalnim stručnim kvalifikacijama, te se umjesto izmjena i dopuna donosi novi Zakon, obavještavamo da ostajemo pri istom stavu iz navedenog dopisa da sa aspekta budžeta nemamo primjedbi na Predlog Zakona o nacionalnim stručnim kvalifikacijama.

Napominjemo da eventualni troškovi nastali po osnovu promjene nadležnosti kod Ispitnog centra, Centra za stručno obrazovanje, Agencije za kontrolu i kvalitet visokog obrazovanja budu u okviru sredstava koja se godišnjim zakonom o budžetu planiraju navedenim institucijama.

S poštovanjem,

MINISTAR
Novica Vuković

Kontakt osobe:
mr Ivana Radojičić, Direktorat za finansijski sistem i koordinaciju politika, ivana.radojicic@mif.gov.me;
Radmila Martinović, Direktorat za državni budžet, radmila.martinovic@mif.gov.me.

Crna Gora
Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija

Adresa: Vaka Đurovića b.b.
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 410 100
fax: +382 20 410 101
www.mps.gov.me

Broj: 08/2-119/25-1257/4
Podgorica, 13. februar 2025. godine

MINISTARSTVO FINANSIJA
Novica VUKOVIĆ, ministar

Predmet: Predlog Zakona o nacionalnim stručnim kvalifikacijama

Poštovani gospodine Vukoviću,

U prilogu dostavljamo Vam **Predlog Zakona o nacionalnim stručnim kvalifikacijama**, kao i RIA obrazac, radi davanja mišljenja.

Naime, od Ministarstva finansija smo dobili mišljenje da na tekst Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o nacionalnim stručnim kvalifikacijama nemate primjedbi sa aspekta uticaja na poslovni ambijent, kao ni sa aspekta budžeta broj 02-05-040/23-8671/2 od 25. decembra 2024. godine. Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona dostavljen je Skupštini Crne Gore radi stavljanja u proceduru.

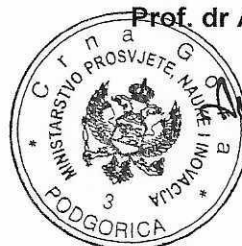
Zakonodavni odbor Skupštine Crne Gore obavijestio nas je da Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o nacionalnim stručnim kvalifikacijama treba povući iz skupštinske procedure budući da je potrebno pristupiti donošenju novog propisa, prema pravilu da je to neophodno ako se više od polovine članova osnovnog propisa mijenja, odnosno dopunjava.

U skladu sa navedenim, molimo Vas za hitnost u postupanju kako bi ovaj važni zakon što prije bio upućen na razmatranje i utvrđivanje Vladi Crne Gore i stavljanje u proceduru Skupštine Crne Gore.

Srdačan pozdrav,

MINISTARKA

Prof. dr Anđela JAKŠIĆ STOJANOVIĆ

Anđela Jakšić-Stojanović

**ZAKON
O NACIONALNIM STRUČNIM KVALIFIKACIJAMA**

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet

Član 1

Nacionalna stručna kvalifikacija (u daljem tekstu: stručna kvalifikacija) stiče se pod uslovima, na način i po postupku utvrđenim ovim zakonom.

Pojam

Član 2

Stručna kvalifikacija je radna, odnosno stručna osposobljenost potrebna za obavljanje zanimanja ili pojedinih poslova u okviru zanimanja.

Stručna kvalifikacija do nivoa visokog obrazovanja zasnovana je na standardu kvalifikacije i standardu zanimanja, a stručna kvalifikacija u oblasti visokog obrazovanja zasnovana je na posebnom programu usavršavanja.

Sticanje

Član 3

Stručna kvalifikacija do nivoa visokog obrazovanja stiče se:

- završetkom modula kad je javno važeći obrazovni program urađen na osnovu više standarda zanimanja;
- provjerom znanja, vještina i kompetencija nakon završetka programa obrazovanja odraslih u skladu sa ispitnim katalogom;
- direktnom provjerom znanja, vještina i kompetencija u skladu sa ispitnim katalogom.

Sticanjem stručne kvalifikacije iz stava 1 ovog člana ne stiče se nivo obrazovanja.

Stručna kvalifikacija u oblasti visokog obrazovanja stiče se provjerom znanja, vještina i kompetencija nakon posebnog programa usavršavanja, u skladu sa aktom ustanove visokog obrazovanja.

Stručne kvalifikacije iz stava 1 al. 2 i 3 ovog člana stiču se na način i po postupku koji je utvrđen ovim zakonom i mogu se priznati u postupku sticanja nivoa obrazovanja u skladu sa obrazovnim programom.

Druge kvalifikacije stiču se u skladu sa posebnim propisom.

Mikrokvalifikacija i ključna kompetencija

Član 4

Mikrokvalifikacija podrazumijeva stečeno znanje, vještine i kompetencije koje polaznik stiče na osnovu jednog ili više ishoda učenja u skladu sa ovim zakonom i uvažava se u postupku sticanja stručne kvalifikacije.

Ključna kompetencija (u oblasti informacione i komunikacione tehnologije, stranih jezika i dr.) bitna za obavljanje poslova u okviru zanimanja stiče se u skladu sa ovim zakonom i uvažava se u postupku sticanja stručne kvalifikacije.

Obim i isprave

Član 5

Stručna kvalifikacija određuje se u obimu od 6 do 119 CSPK-a.

Mikrokvalifikacija, odnosno ključna kompetencija određuje se u obimu od 1 do 5 CSPK-a.

Stručne kvalifikacije iz člana 3 ovog zakona dokazuju se javnom ispravom - sertifikatom o stečenoj stručnoj kvalifikaciji (u daljem tekstu: sertifikat).

Mikrokvalifikacija, odnosno ključna kompetencija dokazuje se javnom ispravom - potvrdom o stečenoj mikrokvalifikaciji, odnosno ključnoj kompetenciji.

Dio stečene stručne kvalifikacije dokazuje se javnom ispravom - potvrdom o stečenom dijelu stručne kvalifikacije.

Nivo obrazovanja i sticanje stručne kvalifikacije

Član 6

Završetkom svih modula javno važećeg obrazovnog programa i polaganjem ispita propisanog za njegov završetak stiče se odgovarajuća kvalifikacija nivoa obrazovanja.

Ako je javno važeći obrazovni program urađen na osnovu jednog standarda zanimanja ne može se steći stručna kvalifikacija.

Upotreba rodno osjetljivog jezika

Član 7

Izrazi koji se u ovom zakonu koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

Značenje izraza

Član 8

Izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

1) **zanimanje** je skup poslova i zadataka koji su sadržajem i vrstom, organizacijski i tehnološki srodni i međusobno povezani da ih obavlja jedno lice koje posjeduje odgovarajuća znanja, vještine i kompetencije;

2) **standard zanimanja** je dokument koji sadrži poslove u zanimanju;

3) **standard kvalifikacije** je dokument koji sadrži ishode učenja za određenu kvalifikaciju i kreditnu vrijednost kvalifikacije;

4) **područje rada** čini više sadržajno sličnih zanimanja;

5) **obrazovni profil** je uže usmjerenje u okviru područja rada;

6) **obrazovni program** je program na osnovu koga se ostvaruje obrazovanje i vaspitanje, u skladu sa posebnim propisom;

7) **formalno obrazovanje** je organizovan proces obrazovanja koji se ostvaruje po javno važećem obrazovnom programu, odnosno studijskom programu ili dijelu tog

programa (modul, jedinica učenja i sl.) na osnovu kojeg se stiče kvalifikacija nivoa obrazovanja, odnosno jedna ili više stručnih kvalifikacija;

8) **neformalno obrazovanje** je obrazovanje za koje kod pojedinaca postoji namjera i kao takvo ima strukturane ciljeve, vrijeme i podršku, ali ne čini dio formalnog sistema vaspitanja i obrazovanja;

9) **programi obrazovanja odraslih** su programi za sticanje posebnih znanja, vještina i kompetencija (programi za stručno osposobljavanje, prekvalifikaciju, dokvalifikaciju, usavršavanje, specijalizaciju, strane jezike, informacione tehnologije i dr. - neformalno obrazovanje);

10) **poseban program usavršavanja u oblasti visokog obrazovanja** je poseban program obrazovanja odraslih koji je akreditovalo pravno lice koje obavlja poslove na obezbjeđenju kvaliteta u visokom obrazovanju u skladu sa posebnim zakonom i po kojem se izvodi obrazovanje lica koja su prethodno završila odgovarajući studijski program;

11) **kredit** izražava obim kvalifikacije i određuje se sa 25 časova rada koje je potrebno uložiti radi dostizanja ishoda učenja određenih standardom kvalifikacije;

12) **kvalifikacija** je formalni ishod ocjenjivanja i vrednovanja koja se stiče kad nadležna ustanova utvrdi da je lice dostiglo ishode učenja u skladu sa propisanim standardima;

13) **kvalifikacioni okvir** je dokument koji pokazuje koje kvalifikacije postoje u području rada, kako su razvrstane po nivoima zahtjevnosti i kakva je veza između kvalifikacija;

14) **licenca** je dokument kojim se ustanovi ili pojedincu daje pravo na rad na osnovu ispunjenih utvrđenih standarda;

15) **licenciranje** je postupak kojim se utvrđuje da li ustanova ili pojedinac ispunjava propisane standarde, u skladu sa zakonom;

16) **ispitivač** je lice koje ima odgovarajuću licencu za ispitivača;

17) **javno važeće obrazovanje** je obrazovanje koje se stiče na osnovu obrazovnog programa koji donosi organ državne uprave nadležan za poslove prosvjete (u daljem tekstu: Ministarstvo), odnosno studijskog programa koji akredituje pravno lice koje obavlja poslove na obezbjeđenju kvaliteta u visokom obrazovanju u skladu sa posebnim zakonom;

18) **organizator obrazovanja odraslih** (u daljem tekstu: organizator obrazovanja) je pravno ili fizičko lice koje organizuje obrazovanje i osposobljavanje, u skladu sa posebnim propisima;

19) **kompetencija** je sposobnost primjene znanja i vještina u uobičajenoj i/ili promjenjivoj radnoj situaciji;

20) **vještina** je sposobnost efikasnog izvođenja aktivnosti na osnovu stečenog znanja i iskustva;

21) **klasifikacija zanimanja** je nacionalni dokument koji se upotrebljava pri evidentiranju, sakupljanju, obradi, analizi i iskazivanju podataka, potrebnih za praćenje stanja i kretanje na tržištu rada. Upotrebljava se za razvrstavanje poslova u zanimanju u

zvaničnim, odnosno administrativnim zbirkama podataka (evidencije, registri, zbirke podataka) i u statističkoj obradi;

22) **modul** je zaokruženi i povezani set učenja sa definisanim brojem kredita koji može biti pojedinačni ili u vezi sa drugim modulima i predstavlja dio obrazovnog programa, odnosno programa obrazovanja;

23) **ispitni katalog** je dokument urađen na osnovu standarda kvalifikacije, u skladu sa utvrđenom metodologijom koju donosi Nacionalni savjet za obrazovanje i predstavlja osnov za postupak sticanja stručne kvalifikacije;

24) **polaznik obrazovanja** je odraslo lice koje se uključuje u programe obrazovanja;

25) **kandidat** je lice koje je pokrenulo postupak za sticanje stručne kvalifikacije ili priznavanja inostranog sertifikata;

26) **dokvalifikacija** je doškolovanje, odnosno inoviranje znanja u okviru istog zanimanja i nivoa obrazovanja;

27) **prekvalifikacija** je obrazovanje i osposobljavanje za drugo zanimanje, istog ili nižeg nivoa obrazovanja, radi zapošljavanja.

II. STANDARD ZANIMANJA I ISPITNI KATALOG

Standard zanimanja

Član 9

Stručna kvalifikacija do nivoa visokog obrazovanja zasniva se na standardu zanimanja, koji se izrađuje u skladu sa utvrđenom metodologijom, koju razvija i prati Centar za stručno obrazovanje (u daljem tekstu: Centar).

Ispitni katalog

Član 10

Ispitni katalog se izrađuje za svaku stručnu kvalifikaciju, za koju je kvalifikacionim okvirom odgovarajućeg područja rada predviđeno da se može steći u postupku provjere znanja, vještina i kompetencija.

Ispitne kataloge iz stava 1 ovog člana donosi Nacionalni savjet za obrazovanje (u daljem tekstu: Savjet), na predlog Centra.

Ispitni katalogi objavljuju se na internet stranici Savjeta i Centra.

Sadržaj ispitnog kataloga

Član 11

Ispitni katalog sadrži: naziv stručne kvalifikacije, uslove koje treba da ispunjava lice koje stiče stručnu kvalifikaciju, sadržaj provjere, nivo zahtjevnosti, način i mjerila provjeravanja, povezanost sa programom formalnog obrazovanja, kreditne tačke, obrazovni profil i nivo obrazovanja članova Ispitne komisije, materijalne i tehničke uslove za provjeru znanja, vještina i kompetencija i druge podatke od značaja za stručnu kvalifikaciju.

Kandidat sa posebnim obrazovnim potrebama

Član 12

Kandidatu - licu sa posebnim obrazovnim potrebama prilagođava se oblik i trajanje provjere, kao i sastav Ispitne komisije, u skladu sa posebnim propisima.

III. EUROPASS DOKUMENTI

Europass

Član 13

Europass predstavlja skup obrazaca koji imaju za cilj razumljivost kvalifikacija i vještina stečenih u formalnom i neformalnom obrazovanju koje promovišu doživotno obrazovanje i mobilnost lica.

Europass je zasnovan na osnovnom modelu koji je utvrđen za jedinstveni evropski prostor.

Europass dokumenti

Član 14

Europass čine sljedeći dokumenti:

- 1) Europass dopuna sertifikatu;
- 2) Europass dopuna diplomi (Supplement);
- 3) Europass mobilnost;
- 4) Europass jezički portfolio; i
- 5) Europass biografija (CV).

Dokumente iz stava 1 tač. 1, 2 i 3 ovog člana popunjava ustanova iz oblasti obrazovanja ili druga ustanova.

Dokumente iz stava 1 tač. 4 i 5 ovog člana popunjava imalac dokumenta.

Koordinaciju u vezi sa primjenom Europass dokumenata obavlja Ministarstvo.

Sadržaj i obrazac dokumenata iz stava 1 ovog člana, kao i način njihovog popunjavanja propisuje Ministarstvo.

IV. USLOVI I POSTUPAK ZA STICANJE STRUČNE KVALIFIKACIJE I MIKROKVALIFIKACIJE, ODNOSNO PRIZNAVANJE INOSTRANIH SERTIFIKATA

Uslovi

Član 15

Stručnu kvalifikaciju može steći lice koje ima najmanje 15 godina života, koje je ispunilo osnovnoškolsku obavezu i druge uslove propisane ispitnim katalogom.

Mikrokvalifikaciju, odnosno ključnu kompetenciju može steći lice koje ima najmanje 15 godina života.

Pravo na sticanje stručne kvalifikacije, odnosno mikrokvalifikacije

Član 16

Pravo na sticanje stručne kvalifikacije, ključne kompetencije, odnosno mikrokvilifikacije ima crnogorski državljani, kao i državljani druge države, stranac koji traži međunarodnu zaštitu, azilant, stranac pod supsidijarnom zaštitom, stranac pod privremenom zaštitom i lice bez državljanstva.

Priznavanje inostranih sertifikata, odnosno potvrda

Član 17

Priznavanje inostranih sertifikata, odnosno potvrda je formalno priznavanje inostranih sertifikata o stečenim stručnim kvalifikacijama, odnosno potvrda o stečenim mikrokvilifikacijama.

Priznavanje iz stava 1 ovog člana vrši Centar u skladu sa ovim zakonom, ako međunarodnim ugovorom nije drukčije uređeno.

Centar donosi rješenje o priznavanju inostranog sertifikata, odnosno potvrde, na prijedlog komisije koju obrazuje.

Protiv rješenja iz stava 3 ovog člana može se pokrenuti upravni spor.

Priznavanje inostranih sertifikata, odnosno potvrda u oblasti visokog obrazovanja vrši ustanova visokog obrazovanja u skladu sa svojim aktom.

Kriterijumi za priznavanje inostranih sertifikata, odnosno potvrda

Član 18

U postupku priznavanja inostranog sertifikata, odnosno potvrde cijeni se:

- 1) validnost i vjerodostojnost inostranog sertifikata, odnosno potvrde;
- 2) pravo koje inostrani sertifikat, odnosno potvrda daje u državi u kojoj je stečen, u smislu rada i daljeg usavršavanja kroz sistem sertifikata, odnosno stručnog obrazovanja; i
- 3) druge okolnosti od značaja za priznavanje inostranog sertifikata, odnosno potvrde (činjenica da je inostrani sertifikat, odnosno potvrda već priznat u nekoj drugoj državi i sl.).

Bliži način i postupak priznavanja inostranih sertifikata, odnosno potvrda propisuje Ministarstvo, odnosno ustanova visokog obrazovanja.

Klauzula

Član 19

Sadržaj rješenja o priznavanju inostranog sertifikata, odnosno potvrde ispisuje se na primjerku prevoda sertifikata, odnosno potvrde (klauzula o priznavanju).

Informisanje i savjetovanje

Član 20

Ministarstvo, Centar i ustanova visokog obrazovanja informišu i savjetuju lice o mogućnostima, uslovima, načinu i postupku sticanja stručne kvalifikacije, odnosno mikrokvilifikacije, kao i o priznavanju inostranih sertifikata, odnosno potvrda.

Ministarstvo, Zavod za zapošljavanje Crne Gore (u daljem tekstu: Zavod), Centar, ustanova visokog obrazovanja, Ispitni centar, Privredna komora Crne Gore,

reprezentativna sindikalna organizacija, reprezentativno udruženje poslodavaca, agencije za zapošljavanje, Zanatsko-preduzetnička komora Crne Gore i organizator obrazovanja, u okviru svojih nadležnosti, prate i analiziraju potrebe tržišta rada, individualne potrebe napredovanja u zanimanju, informišu i savjetuju zainteresovano lice, odnosno poslodavca o mogućnostima, uslovima, načinu i postupku sticanja stručne kvalifikacije, priznavanju kvalifikacije, odnosno mikrokvilifikacije, kao i o priznavanju inostranih sertifikata, odnosno potvrda.

Obrazovanje i osposobljavanje

Član 21

Obrazovanje i osposobljavanje kandidata za sticanje stručne kvalifikacije, odnosno mikrokvilifikacije vrši se kod organizatora obrazovanja koji ima licencu izdatu od Ministarstva, u skladu sa posebnim propisima.

Licenca iz stava 1 ovog člana izdaje se ustanovi visokog obrazovanja ako ima akreditovan poseban program za sticanje stručne kvalifikacije, odnosno mikrokvilifikacije.

Osposobljavanje u cilju zapošljavanja na konkretnom radnom mjestu

Član 22

Osposobljavanje lica za rad na konkretnom radnom mjestu može se vršiti i kod pravnog lica koje nema licencu iz člana 21 ovog zakona.

Lice iz stava 1 ovog člana može steći stručnu kvalifikaciju direktnom provjerom znanja, vještina i kompetencija kod Ispitnog centra, u skladu sa ovim zakonom.

Pokretanje postupka

Član 23

Postupak za sticanje stručne kvalifikacije, mikrokvilifikacije, odnosno ključne kompetencije, kao i za priznavanje inostranog sertifikata, odnosno potvrde pokreće se na zahtjev kandidata.

Zahtjev za provjeru znanja, vještina i kompetencija za sticanje stručne kvalifikacije do nivoa visokog obrazovanja podnosi se Ispitnom centru preko organizatora obrazovanja.

Izuzetno od stava 2 ovog člana, ako nema licenciranog organizatora obrazovanja, zahtjev za direktnu provjeru podnosi se Ispitnom centru.

U slučaju iz stava 3 ovog člana provjera se vrši kod odgovarajućeg pravnog lica koje obavlja djelatnost u skladu sa zakonom, a koje Ispitnom centru predlaže kandidat.

Zahtjev za sticanje stručne kvalifikacije u oblasti visokog obrazovanja podnosi se ustanovi visokog obrazovanja.

Zahtjev za provjeru znanja, vještina i kompetencija za sticanje mikrokvilifikacije i ključne kompetencije podnosi se organizatoru obrazovanja, odnosno ustanovi visokog obrazovanja.

Zahtjev za priznavanje inostranog sertifikata, odnosno potvrde podnosi se Centru, odnosno ustanovi visokog obrazovanja.

Ispitna komisija

Član 24

Provjeru znanja, vještina i kompetencija za sticanje stručne kvalifikacije vrši Ispitna komisija, koju čine ispitivači.

Ispitnu komisiju obrazuje Ispitni centar od licenciranih ispitivača sa liste ispitivača.

Izuzetno od stava 2 ovog člana, ako nema licenciranih ispitivača za odgovarajuću stručnu kvalifikaciju, Ispitnu komisiju čine licencirani ispitivači za srodnu oblast.

Lista ispitivača sačinjava se za svaku stručnu kvalifikaciju.

Ispitni centar utvrđuje listu ispitivača na osnovu javnog oglašavanja.

Način i postupak provjere znanja, vještina i kompetencija u postupku sticanja stručne kvalifikacije, mikrokvalifikacije, odnosno ključne kompetencije, kao i sastav, način rada i druga pitanja od značaja za rad Ispitne komisije propisuje Ministarstvo, odnosno ustanova visokog obrazovanja.

Komisija za provjeru znanja za sticanje mikrokvalifikacije, odnosno ključne kompetencije

Član 25

Provjeru znanja, vještina i kompetencija za sticanje mikrokvalifikacije, odnosno ključne kompetencije vrši komisija koju obrazuje organizator obrazovanja.

Komisiju iz stava 1 ovog člana čine:

1) za sticanje mikrokvalifikacije - ispitivači koji ispunjavaju uslove u skladu sa programom obrazovanja, od kojih dva člana određuje organizator obrazovanja, a jednog člana određuje Centar;

2) za sticanje ključne kompetencije - licencirani ispitivači.

Provjera znanja vještina i kompetencija za sticanje mikrokvalifikacije, odnosno ključne kompetencije u oblasti visokog obrazovanja vrši se u skladu sa aktom ustanove visokog obrazovanja.

Konflikt interesa

Član 26

Ispitivač - član Ispitne komisije ne može biti lice koje je u vrijeme provjere:

- poslodavac kandidatu;
- suvlasnik ili saradnik sa kandidatom;
- zaposlen kod organizatora obrazovanja;
- sa kandidatom u krvnom srodstvu u pravoj ili pobočnoj liniji, zaključno sa trećim stepenom.

Licenca za rad ispitivača

Član 27

Licencu za rad ispitivača, na predlog Ispitnog centra, izdaje Ministarstvo.

Licencu za rad ispitivača može dobiti lice koje ima:

- obrazovni profil i nivo obrazovanja, propisan ispitnim katalogom;

- najmanje pet godina radnog iskustva na odgovarajućim poslovima u području rada;
- završen program osposobljavanja za ispitivača.

Licenca za rad ispitivača ne može se izdati licu koje je zaposleno u Ministarstvu, Centru ili Ispitnom centru.

Licenca za rad ispitivača izdaje se na period od pet godina.

Obuku lica za ispitivače vrši Ispitni centar na osnovu javnog poziva.

Program osposobljavanja za ispitivača donosi Ministarstvo, na predlog Ispitnog centra.

Oduzimanje licence

Član 28

Ako se utvrdi da ispitivač ne obavlja dužnost u skladu sa zakonom i drugim propisima, Ministarstvo će donijeti odluku o oduzimanju licence za rad ispitivača i prije isteka važenja licence.

Obrazloženi predlog za oduzimanje licence za rad ispitivača može podnijeti kandidat ili drugo zainteresovano fizičko ili pravno lice.

Bliži način izdavanja i oduzimanja licence za rad ispitivača, kao i oblik i sadržaj licence za rad ispitivača propisuje Ministarstvo.

Mjesto obavljanja ispita

Član 29

Ispit za provjeru znanja, vještina i kompetencija (u daljem tekstu: ispit) za sticanje stručne kvalifikacije, mikrokvalifikacije, odnosno ključne kompetencije obavlja se kod organizatora obrazovanja.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, ispit za sticanje stručne kvalifikacije može se obaviti i u Ispitnom centru.

Postupak provjere

Član 30

Provjera znanja, vještina i kompetencija za sticanje stručne kvalifikacije vrši se u skladu sa ispitnim katalogom.

Izdavanje sertifikata

Član 31

Kandidatu koji je uspješno završio ispit za sticanje stručne kvalifikacije Ispitni centar izdaje sertifikat.

Kandidatu koji je uspješno završio ispit za sticanje mikrokvalifikacije, odnosno ključne kompetencije organizator obrazovanja, odnosno ustanova visokog obrazovanja izdaje potvrdu.

Oblik i sadržaj sertifikata, odnosno potvrde propisuje Ministarstvo.

V. ZAŠTITA PRAVA KANDIDATA

Prigovor

Član 32

Kandidat koji stiče stručnu kvalifikaciju, mikrokvalifikaciju, odnosno ključnu kompetenciju ima pravo prigovora na utvrđeni uspjeh na ispitu u roku od tri dana od dana saopštavanja uspjeha.

Prigovor na utvrđeni uspjeh na ispitu za sticanje stručne kvalifikacije podnosi se Ispitnom centru, a prigovor na utvrđeni uspjeh na ispitu za sticanje mikrokvalifikacije, odnosno ključne kompetencije podnosi se organizatoru obrazovanja.

Izuzetno od stava 2 ovog člana, prigovor na utvrđeni uspjeh na ispitu za sticanje stručne kvalifikacije, odnosno mikrokvalifikacije i ključne kompetencije u oblasti visokog obrazovanja podnosi se ustanovi visokog obrazovanja.

Ispitni centar, organizator obrazovanja, odnosno ustanova visokog obrazovanja obrazuje komisiju za prigovor koja će utvrditi ocjenu ili izvršiti ponovnu provjeru znanja, vještina i kompetencija kandidata.

Komisiju za prigovor u postupku sticanja stručne kvalifikacije, odnosno ključne kompetencije do nivoa visokog obrazovanja čine licencirani ispitivači, a komisiju za prigovor u postupku sticanja mikrokvalifikacije do nivoa visokog obrazovanja čine dva predstavnika organizatora obrazovanja i jedan predstavnik Centra.

Komisija za prigovor u postupku sticanja stručne kvalifikacije, mikrokvalifikacije, odnosno ključne kompetencije u oblasti visokog obrazovanja obrazuje se u skladu sa aktom ustanove visokog obrazovanja.

U komisiju za prigovor iz st. 5 i 6 ovog člana ne može biti imenovan ispitivač, odnosno lice koje je učestvovalo u prethodnoj provjeri.

Odluka komisije za prigovor je konačna.

Na postupak utvrđivanja uspjeha na ispitu i postupak po prigovoru na utvrđeni uspjeh na ispitu ne primjenjuje se zakon kojim se uređuje upravni postupak.

VI. FINANSIRANJE

Obezbjedivanje sredstava

Član 33

Razvoj standarda zanimanja i ispitnog kataloga finansira se iz budžeta Crne Gore.

Troškovi postupka

Član 34

Troškove postupka provjere za sticanje stručne kvalifikacije, mikrokvalifikacije, odnosno ključne kompetencije i izdavanja sertifikata, odnosno potvrde plaća kandidat.

Naknadu za troškove nastale u postupku priznavanja inostranih sertifikata, odnosno potvrda plaća kandidat, a utvrđuje se u skladu sa zakonom kojim se uređuju administrativne takse.

Odluku o visini stvarnih troškova iz stava 1 ovog člana donosi Ministarstvo.

VII. EVIDENCIJE

Vrste evidencija

Član 35

U postupku sticanja stručne kvalifikacije, mikro kvalifikacije, odnosno ključne kompetencije ili priznavanja inostranih sertifikata, odnosno potvrda vodi se evidencija:

- 1) standarda zanimanja i standarda kvalifikacija;
- 2) ispitnih kataloga;
- 3) utvrđenih obrazovnih programa i posebnih programa obrazovanja odraslih;
- 4) licenciranih organizatora obrazovanja;
- 5) ispitivača;
- 6) prijavljenih kandidata;
- 7) priznatih inostranih sertifikata, odnosno potvrda; i
- 8) izdatih sertifikata, odnosno potvrda.

Evidenciju iz stava 1 tač. 1 do 5 ovog člana vodi Ministarstvo.

Evidenciju iz stava 1 tač. 6 i 8 ovog člana vodi Ispitni centar, ustanova visokog obrazovanja, odnosno organizator obrazovanja.

Evidenciju iz stava 1 tačka 7 ovog člana vodi Centar, odnosno ustanova visokog obrazovanja.

Podaci iz evidencije iz stava 1 tač. 7 i 8 ovog člana unose se u registar koji vodi Ministarstvo.

Bliži sadržaj i način vođenja evidencije iz stava 1 ovog člana, kao i sadržaj i način vođenja registra iz stava 5 ovog člana propisuje Ministarstvo.

VIII. NADZOR

Nadzor nad sprovođenjem zakona

Član 36

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrši Ministarstvo.

Inspekcijski nadzor

Član 37

Inspekcijski nadzor u odnosu na postupak sticanja stručnih kvalifikacija, mikro kvalifikacija, odnosno ključnih kompetencija, kao i postupak priznavanja inostranih sertifikata, odnosno potvrda vrši prosvjetna inspekcija u skladu sa zakonom.

IX. KAZNE NE ODREDBE

Kazne za prekršaje

Član 38

Novčanom kaznom u iznosu od 1.000 eura do 5.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice ako obrazuje Ispitnu komisiju koja nije obrazovana od licenciranih ispitivača sa liste ispitivača (član 24).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 50 eura do 500 eura.

X. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Donošenje podzakonskih akata

Član 39

Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona uskladiće se sa ovim zakonom u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja akata iz stava 1 ovog člana primjenjivaće se propisi koji su važili do dana stupanja na snagu ovog zakona, ako nijesu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Ranije izdati sertifikati i druge isprave

Član 40

Sertifikati i druge isprave koje su stečene ili priznate po ranijim propisima priznaju se u skladu sa ovim zakonom.

Priznavanje potvrda o stečenim ključnim vještinama

Član 41

Priznaju se potvrde o stečenim ključnim vještinama koje su izdate do dana stupanja na snagu ovog zakona.

Započeti postupci

Član 42

Postupci provjere za sticanje stručne kvalifikacije, izdavanja sertifikata, odnosno priznavanja inostranog sertifikata započeti prije stupanja na snagu ovog zakona, završiće se po propisima po kojima su započeti.

Prestanak važenja

Član 43

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o nacionalnim stručnim kvalifikacijama („Službeni list CG“, br. 80/08 i 40/16).

Stupanje na snagu

Član 44

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

O b r a z l o ž e n j e

I Ustavni osnov za donošenje zakona

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u članu 16 tačka 5 Ustava Crne Gore, kojim je predviđeno da se zakonom uređuju pitanja od interesa za Crnu Goru.

II Razlozi za donošenje zakona

Donošenje **Zakona o nacionalnim stručnim kvalifikacijama** ima za cilj stvaranje uslova za obezbjeđivanje i unapređivanje kvaliteta u sticanju stručnih kvalifikacija i priznavanju inostranih sertifikata, kao i uvođenje novog tipa kvalifikacija tj. mikrokvalifikacija, koje su potrebne tržištu rada. U tom cilju Predlogom zakona je predviđeno da je, umjesto organizatora obrazovanja odraslih, za sprovedene ispita za provjeru znanja, vještina i kompetencija za sticanje stručne kvalifikacije nadležan Ispitni centar. Takođe se propisuje nadležnost Centra za stručno obrazovanje u postupku priznavanja inostranih sertifikata o stečenim stručnim kvalifikacijama za koje su do sada bili nadležni organizatori obrazovanja odraslih. Na navedeni način će se unaprijediti kvalitet i efikasnost ovih postupaka i poboljšati pravna sigurnost kandidata, odnosno podnosilaca zahtjeva i u cjelini poboljšati sistem sticanja stručnih kvalifikacija.

Predlogom zakona se po prvi put uvodi mogućnost sticanja mikrokvalifikacija kojima se potvrđuju učenja nakon kratkih obuka. Mikrokvalifikacije ciljano pomažu pojedincima u sticanju znanja, vještina i kompetencija koje su im potrebne za lični i profesionalni razvoj. Radi se o kvalifikacijama male kreditne vrijednosti, ali koje treba da omoguće brže sticanje novih znanja, vještina i kompetencija koje su potrebne tržištu rada. Ovakav tip kvalifikacija je u skladu sa Preporukom o evropskom pristupu mikrokvalifikacijama za cjeloživotno učenje i zapošljivost, koju je donio Savjet Evropske unije 2022. godine, a kojom se nastoji poduprijeti razvoj, sprovođenje i priznavanje mikrokvalifikacija, kvalitet njihovog sticanja i transparentnost tog postupka.

III Objašnjenje osnovnih pravnih instituta

Predlogom zakona je predviđeno da se nacionalne stručne kvalifikacije u oblasti visokog obrazovanja stiču na osnovu posebnog programa usavršavanja koji je akreditovala nadležna Agencija, tj. da je taj program osnov za razvijanje stručne kvalifikacije u oblasti visokog obrazovanja, čime je napravljen izuzetak u odnosu na druge stručne kvalifikacije koje su zasnovane na standardu zanimanja i standardu kvalifikacije.

Takođe, ovim zakonom se definišu mikrokvalifikacije kao stečeno znanje, vještine i kompetencije koje polaznik stiče na osnovu jednog ili više ishoda učenja i određuje njihov obim od 1 do 5 kredita CSPK-a, nakon završenog programa obrazovanja odraslih kod licenciranog organizatora obrazovanja, koji se donosi u skladu sa posebnim propisom, koje se dokazuju potvrdom o stečenoj mikrokvalifikaciji i uvažavaju u postupku sticanja nacionalne stručne kvalifikacije.

Umjesto dosadašnjih ključnih vještina, ovim zakonom je predviđeno da se ključne kompetencije (u oblasti informacionih i komunikacionih tehnologija, stranih jezika i sl, bitne za obavljanje poslova u okviru zanimanja), obima 1 do 5 CSPK-a, dokazuju potvrdom o stečenoj ključnoj kompetenciji, te da se stiču u skladu sa ovim zakonom, i takođe se uvažavaju u postupku sticanja stručne kvalifikacije.

Predlogom zakona se na drugačiji način u odnosu na važeći Zakon o nacionalnim stručnim kvalifikacijama uređuju nadležnosti u postupku sticanja nacionalnih stručnih kvalifikacija, kao i uređuju nadležnosti u sticanju mikrokvalifikacija i ključnih kompetencija, uređuje materija priznavanja inostranih sertifikata i inostranih potvrda, definišu uslovi u pogledu godina života i drugi uslovi za njihovo sticanje.

Naime, umjesto dosadašnjeg uslova za sticanje stručne kvalifikacije od najmanje 17 godina života, Predlogom zakona je predviđen uslov da lice koje stiče navedene kvalifikacije ima najmanje 15 godina života, što je u skladu sa propisima kojima se definiše pojam odraslih, kao i precizira pojam stranca koji može steći kvalifikaciju u skladu sa posebnim propisima. Takođe, Predlogom zakona je definisano da, umjesto organizatora obrazovanja odraslih, Centar za stručno obrazovanje vrši priznavanje inostranih sertifikata o stečenoj stručnoj kvalifikaciji, kao i inostranih potvrda o stečenoj mikrokvalifikaciji, te da u tom postupku, Centar obrazuje komisiju na čiji predlog donosi rješenje o priznavanju, u skladu sa propisanim kriterijumima, u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva, u skladu sa Zakonom o upravnom postupku. Takođe se precizira da priznavanje inostranih sertifikata, odnosno potvrda o stečenoj mikrokvalifikaciji u oblasti visokog obrazovanja vrši ustanova visokog obrazovanja u skladu sa svojim aktom.

Pored navedenog, Predlogom zakona je predviđeno da se postupak za sticanje stručne kvalifikacije, odnosno mikrokvalifikacije, kao i priznavanje inostranog sertifikata, pokreće zahtjevom. Zahtjev za provjeru za sticanje nacionalne stručne kvalifikacije podnosi se Ispitnom centru, preko organizatora obrazovanja kod kojeg je polaznik završio program, odnosno direktno Ispitnom centru ukoliko se stiče kvalifikacija direktnom provjerom znanja, vještina i kompetencija kod Ispitnog centra. Predlogom zakona se precizira i da, ukoliko nema licenciranog organizatora obrazovanja, zahtjev za direktnu provjeru se podnosi Ispitnom centru, a kandidat je u tom slučaju dužan da obezbijedi uslove da se ispit obavi kod odgovarajućeg pravnog lica koje obavlja djelatnost u skladu sa zakonom, čime će se prevazići problem koji je do sada bio prisutan - da se i u slučaju kada nema odgovarajućeg licenciranog organizatora obrazovanja, kandidatu omogućiti sticanje stručne kvalifikacije.

Predlogom zakona se predviđa da se zahtjev za provjeru za sticanje mikrokvalifikacije podnosi organizatoru obrazovanja kod kojeg je polaznik završio

program obrazovanja, odnosno ustanovi visokog obrazovanja za sticanje mikrokvifikacija u oblasti visokog obrazovanja.

Takođe, propisuju se i nadležnosti za obrazovanje ispitne komisije za sticanje stručnih kvalifikacija, odnosno mikrokvifikacija. Naime, u postupku sticanja stručne kvalifikacije ispitnu komisiju, umjesto organizatora obrazovanja, kako je to definisano važećim zakonom, obrazuje Ispitni centar od licenciranih ispitivača sa liste ispitivača, a u slučaju da nema licenciranih ispitivača za odgovarajuću stručnu kvalifikaciju, ispitivač je licencirani ispitivač za srodnu oblast, čime se omogućava nesmetani postupak sticanja stručnih kvalifikacija.

Ovim zakonom se definiše da provjeru znanja, vještina i kompetencija za sticanje mikrokvifikacije vrši komisija koju obrazuje organizator obrazovanja odraslih, a komisiju čine ispitivači koji ispunjavaju uslove utvrđene programom obrazovanja za određenu mikrokvifikaciju, od kojih dva člana određuje organizator obrazovanja, a jednog člana određuje Centar za stručno obrazovanje. Bliži način postupaka provjere, način rada i druga pitanja u vezi sa radom komisije propisuje Ministarstvo nadležno za poslove prosvjete, dok se u oblasti visokog obrazovanja, provjera znanja, vještina i kompetencija za sticanje mikrokvifikacije vrši u skladu sa aktom ustanove visokog obrazovanja.

U skladu sa zakonskim rješenjem predviđenim ovim zakonom da Ispitni centar vrši provjeru znanja za sticanje stručne kvalifikacije, uređena je i materija koja se odnosi na nadležnost za izdavanje sertifikata. Naime, predviđeno je da Ispitni centar izdaje sertifikat kandidatu koji je uspješno završio ispit za sticanje nacionalne stručne kvalifikacije do nivoa visokog obrazovanja, dok potvrdu o stečenoj mikrokvifikaciji i ključnoj kompetenciji izdaje organizator obrazovanja. Takođe, prigovor na utvrđeni uspjeh na ispitu za sticanje stručne kvalifikacije do nivoa visokog obrazovanja podnosi se Ispitnom centru, odnosno organizatoru obrazovanja u postupku za sticanje mikrokvifikacije, odnosno ključne kompetencije.

IV Usklađenost sa evropskim zakonodavstvom

a) Usklađenost predloga propisa sa primarnim izvorima prava Evropske unije:

UFEU - Dio treći, politika i unutrašnje akcije Unije, Glava XII, obrazovanje, stručno osposobljavanje, omladina i sport, član 165 i 166 - potpuno usklađeno;

b) Usklađenost predloga propisa sa sekundarnim izvorima prava Evropske unije

Preporuka Savjeta od 24. novembra 2020. godine o stručnom obrazovanju i obuci (VET) za održivu konkurentnost, socijalnu pravednost i otpornost (2020/c 417/01);

Preporuke savjeta od 16. juna 2022. o evropskom pristupu mikrokvifikacijama za cjeloživotno učenje i zapošljavanje (2022/c 243/02).

c) Usklađenost predloga propisa sa ostalim izvorima prava Evropske unije:

Ne postoji izvor prava Evropske unije ove vrste sa kojim bi se predlog propisa mogao uporediti radi dobijanja stepena njegove usklađenosti.

V Procjena finansijskih sredstava za sprovođenje propisa

Za sprovođenje ovog zakona nijesu potrebna posebna sredstva iz Budžeta Crne Gore.

Crna Gora
Sekretarijat za zakonodavstvo

Adresa: Vuka Karadžića br. 3
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 231-535
fax: +382 20 231-592
www.gov.me/szz

Resorci - MINISTARSTVO PROSVJETE, NAUKE
I INOVACIJA

Primjeno: 13.02.2025				
Opis	Uprava	Područje	Prilog	Vrijednost
08/2-119/25-1257/2				

Broj: 04-040/25-200/2

13. februara 2025. godine

Za: **Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija**
Gospodi prof. dr Anđeli Jakšić Stojanović, ministarki

Veza: Broj: 08/2-119/25-1257-1 od 12. februara 2025. godine

Predmet: **Mišljenje na Predlog zakona o nacionalnim stručnim kvalifikacijama**

Poštovana gospođo Jakšić Stojanović,

Na tekst **PREDLOGA ZAKONA O NACIONALNIM STRUČNIM KVALIFIKACIJAMA**, iz okvira nadležnosti ovog Sekretarijata, nemamo primjedbi, budući da su primjedbe i sugestije date predstavniku tog Ministarstva, u saradnji 13. februara 2025. godine, ugrađene u dostavljeni tekst Predloga zakona.

Napominjemo da je u odnosu na poglavlje IX. KAZNE NE ODREDBE neophodno pribaviti mišljenje Ministarstva pravde.

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA	
PREDLAGAČ PROPISA	Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija
NAZIV PROPISA	Predlog Zakona o nacionalnim stručnim kvalifikacijama
<p>1. Definisanje problema</p> <ul style="list-style-type: none"> - Koje probleme treba da riješi predloženi akt? - Koji su uzroci problema? - Koje su posljedice problema? - Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri? - Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)? <p>Razlozi za donošenje Zakona o nacionalnim stručnim kvalifikacijama uslovljeni su potrebom kvalitetnijeg uređivanja oblasti sticanja nacionalnih stručnih kvalifikacija u cilju daljeg razvoja cjeloživotnog učenja, povezivanju formalnog obrazovanja sa neformalnim učenjem, priznavanju neformalnog i informalnog učenja i ranije stečenih znanja, što će omogućiti vidljivost kvalifikacija koje pojedinac posjeduje, a samim tim olakšati njegovu zapošljavanje, bolji položaj na tržištu rada i mobilnost. Takođe će se pojedine odredbe jasnije definisati u cilju otklanjanja određenih nejasnoća koje su uočene u dosadašnjoj primjeni važećih zakonskih rješenja, a uvodi se i nova vrsta kvalifikacija – mikrokvalifikacije.</p> <p>Postojali su problemi u postupku priznavanja inostranih sertifikata i potvrda u svrhu zapošljavanja u Crnoj Gori koji su do sada vodili licencirani organizatori obrazovanja odraslih. Predlogom zakona predviđeno je da postupak obavlja Centar za stručno obrazovanje, kao nadležna institucija za izradu programa za stručne kvalifikacije do nivoa V.</p> <p>Postupak sticanja stručnih kvalifikacija u oblasti visokog obrazovanja, kao i postupak priznavanja inostranih sertifikata u oblasti visokog obrazovanja je takođe Predlogom zakona uređen na način koji obezbjeđuje kvalitet. Tako se propisuje da ovaj postupak vodi ustanova visokog obrazovanja u skladu sa svojim aktom. Predlogom zakona je predviđeno da se nacionalne stručne kvalifikacije u oblasti visokog obrazovanja stiču na osnovu posebnog programa obrazovanja koji je akreditovala nadležna Agencija.</p> <p>Predlogom zakona utvrđuje se da ispitnu komisiju za provjeru znanja, vještina i kompetencija za sticanje stručne kvalifikacije obrazuje Ispitni centar od licenciranih ispitivača sa liste ispitivača, umjesto dosadašnjih organizatora obrazovanja; provjeru znanja za sticanje mikrokvalifikacije vrši komisija koju obrazuje organizator obrazovanja, koju čine ispitivači koji ispunjavaju uslove u skladu s programom obrazovanja od kojih dva člana određuje organizator obrazovanja, a jednog člana određuje Centar za stručno obrazovanje; provjeru znanja, vještina i kompetencija za sticanje ključne kompetencije vrši komisija koju obrazuje organizator obrazovanja, a koju čine i licencirani ispitivači sa liste ispitivača, čime se osigurava kvalitet provjere planiranih ishoda učenja.</p> <p>Predlogom zakona je predviđen uslov da lice koje stiče stručne kvalifikacije ima najmanje 15 godina života, što je u skladu sa propisima kojima se definiše pojam odraslih, kao i precizira pojam stranca koji može steći kvalifikaciju u skladu sa posebnim propisima.</p>	
<p>2. Ciljevi</p> <ul style="list-style-type: none"> - Koji ciljevi se postižu predloženim propisom? - Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo. 	

Predloženim zakonskim rješenjima će se postići efikasnije procedure sticanja stručnih kvalifikacija i priznavanja inostranih sertifikata, uz obezbijeđen kvalitet provjere znanja, odnosno priznavanja inostranog sertifikata. Takođe, uvođenjem mikrokvalifikacija ciljano se pomaže pojedincima u sticanju znanja, vještina i kompetencija koje su im potrebne za lični i profesionalni razvoj. Radi se o kvalifikacijama male kreditne vrijednosti, ali koje treba da omoguće brže sticanje novih znanja, vještina i kompetencija koje su potrebne tržištu rada. Ovakav tip kvalifikacija je u skladu sa Preporukom o evropskom pristupu mikrokvalifikacijama za cjeloživotno učenje i zapošljivost, koju je donio Savjet Evropske unije 2022. godine, a kojom se nastoji poduprijeti razvoj, sprovođenje i priznavanje mikrokvalifikacija, kvalitet njihovog sticanja i transparentnost tog postupka.

Predlog Zakona o Nacionalnim stručnim kvalifikacijama predviđen je Srednjoročnim programom rada Vlade Crne Gore 2024-2027, kao i Programom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji 2024 – 2027.

3. Opcije

- **Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa)?**
- **Obrazložiti preferiranu opciju.**

Cilj Predloga Zakona o nacionalnim stručnim kvalifikacijama je stvaranje uslova za obezbjeđivanje i unapređivanje kvaliteta u sticanju stručnih kvalifikacija i priznavanju inostranih sertifikata, kao i uvođenje novog tipa kvalifikacija tj. mikrokvalifikacija koje su potrebne tržištu rada.

Usvajanje i impementacija zakona će omogućiti realizaciju ciljeva prepoznatih usvojenim dokumentima i opredjeljenjima resornog Ministarstva u ovoj oblasti.

4. Analiza uticaja

- **Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu (nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne)?**
- **Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima)?**
- **Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti?**
- **Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija?**
- **Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.**

Zakon će direktno i pozitivno uticati na lica koja žele da steknu stručnu kvalifikaciju, odnosno lica koja su stekla stručnu kvalifikaciju u inostranstvu i imaju pravni interes da im sertifikat stečen u drugoj zemlji bude priznat u Crnoj Gori.

Sticanje stručnih kvalifikacija će uticati na osnaživanje preduzetničkog duha, čime se indirektno podstiče stvaranje novih privrednih subjekata i istovremeno povećava tržišna konkurencija koja će se zasnivati na unapređenju kvaliteta ljudskih resursa u Crnoj Gori.

Sticanje mikrokvalifikacija će ciljano pomoći pojedincima u sticanju znanja, vještina i kompetencija koje su im potrebne za lični i profesionalni razvoj, i brže će se odgovoriti potrebama tržišta rada.

Implementacija zakona ne utiče na stvaranje troškova građanima i privredi.

Sprovođenje propisa neće dovesti do stvaranja biznis barijera, kao ni dodatnih administrativnih opterećenja.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- **Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?**
- **Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.**
- **Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.**
- **Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijedena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?**
- **Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteći finansijske obaveze?**
- **Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?**
- **Obrazložiti metodologiju koja je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.**
- **Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.**
- **Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?**
- **Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.**

Za implementaciju propisa nijesu potrebna dodatna finansijska sredstva, niti implementacijom propisa nastaju međunarodne finansijske obaveze.

Primjena propisa će omogućiti priliv sredstava u Budžet u skladu sa Zakonom o administrativnim taksama.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- **Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako.**
- **Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).**
- **Naznačiti glavne rezultate konsultacija i koji su prijedlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.**

Za izradu Predloga zakona nije korišćena ekspertska podrška.

U skladu sa Uredbom o izboru predstavnika nevladinih organizacija u radna tijela organa državne uprave i sprovođenju javne rasprave u pripremi zakona i strategija („Službeni list CG”, br. 41/18), javni poziv za predlaganje predstavnika/ce nevladine organizacije u Radnoj grupi za pripremu Zakona o nacionalnim stručnim kvalifikacijama objavljen je 20. maja 2024. godine na internet stranici Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija. Na predmetni javni poziv nije bilo prijava zainteresovanih predstavnika NVO sektora.

Takođe, u skladu sa Uredbom, 30. oktobra 2024. godine Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija raspisalo je poziv za javnu raspravu o tekstu Nacrta zakona koja je trajala do 18. novembra 2024. godine (link: <https://www.gov.me/clanak/javna-rasprava-o-zakonu-o-nacionalnim-strucnim-kvalifikacijama>). Primjedbi i sugestija na nacrt zakona nije bilo.

Ministarstvo je, na tekst Predloga zakona dobilo pozitivno mišljenje Sekretarijata za zakonodavstvo.

7. Monitoring i evaluacija

- **Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?**
- **Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?**
- **Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?**
- **Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?**

Ne postoje prepreke za impementaciju Predloga Zakona o nacionalnim stručnim kvalifikacijama.

Za monitoring primjene propisa biće zaduženo Ministarstvo prosvjete, Centar za stručno obrazovanje i Ispitni centar.

Glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva biće broj lica koja su prošli program obuke za stručnu kvalifikaciju, mikrokvalifikaciju, odnosno ključnu kompetenciju, broj lica koja su stekli sertifikat, odnosno potvrdu za stručnu kvalifikaciju, mikrokvalifikaciju, odnosno ključnu kompetenciju.

Datum i mjesto

Podgorica, 14. februar 2025. godine

Starješina

Juric-Stjepanovic